

Risskov den 14. august 2020

//Sidste nye reviderede procesplan

Proces til udvikling af en pårørendepolitik//Fredericia Kommune 2020

Pårørendepolitik //Voksenhandicap/Døgnområdet//Fredericia Kommune

"At mennesker er skabt lige, er ikke selvindlysende, og det kan heller ikke bevises. Det er et spørgsmål om holdning, ikke sandhed." (Hannah Arendt)

//Baggrund

Inden for voksenhandicap på døgnområdet ønsker man at udvikle en pårørendepolitik, der skal danne ramme for et godt og konstruktivt samarbejde med de pårørende. Erfaringen er, at i langt de fleste tilfælde er pårørendesamarbejdet konstruktivt og velfungerende. Erfaringen er også, at samarbejdet kan være svært; og forventningerne forskellige. Der er rigtig mange hensyn og interesser, der krydser hinanden – faglige, følelsesmæssige, juridiske, økonomiske og politiske.

Det er et komplekst farvand at navigere i – og samarbejde i - for alle parter. For den pårørende er der selvsagt en særlig sårbarhed i spil. Den skal der vises respekt for. Det ligger Fredericia Kommune meget på sinde at bidrage til et godt og respektfyldt samarbejde, baseret på ligestilling og forståelse for hinanden; Det er vigtigt for os at få involveret, hørt og inddraget de pårørende; ofte er de den aller vigtigste ressource i borgerens liv. Kommunen prioriterer den gode dialog med de pårørende højt.

Netop derfor ønsker kommunen at formulere en pårørendepolitik gældende for området – som skal udgøre et fælles afstemt forventningsgrundlag. En fælles platform at stå på, hvori det også gøres tydeligt, hvilket grundlag og hvilken forståelse af kerneopgaven, ledelse og medarbejdere arbejder ud fra: At det er borgeren, der er i centrum; det er borgeren, vi er her for. OG for at lykkes med kerneopgaven er det gode samarbejde med de pårørende altafgørende.

Der tilrettelægges således en proces til udvikling af en pårørendepolitik, hvor også de pårørende inddrages; deres stemme skal høres ift., hvad de lægger særligt vægt på i det gode samarbejde med medarbejdere og ledelse. Ligeledes skal det politiske niveau høres og inddrages. På den måde bliver dialogen en rød tråd i udviklingen af politikken.

PROCESDESIGN

//Fase 1 Planlægningsmøde: Ledelse, Etikoskonsulent og intern chefkonsulent

(Ressourceforbrug: 2 t.)

Her lægges de endelige skinner ud, og her detailjusteres ift. processen, ift. ansvars- og rollefordeling, ift. fordeling af arbejdsopgaver og hvad der ellers måtte være relevant at få afstemt og afklaret.

//Fase 2 Workshop 1 med arbejdsgruppen

(Ressourceforbrug 3,5 t. – faciliteres af Etikos-konsulent)

Mål:

- Definere ramme og grundlag for pårørendepolitikken
- Få redskaber til at tydeliggøre et etik-fundament og en dilemmavinkel i politikken
- Bidrage til at sikre en rød tråd i politikken

En arbejdsgruppe etableres bestående af konsulenter, direktør og afdelingsleder (evt. andre – det aftales nærmere). De mødes til en udviklingsworkshop for at igangsætte processen, definere rammen og grundlaget for pårørendepolitikken: Arbejdsgruppen har ansvar for at beslutte og afklare, hvilke øvrige strategier og politikker, pårørendepolitikken skal basere sig på: Det være sig kerneopgave, handicappolitik, kommunens kerneværdier osv.

Arbejdsgruppen introduceres til den praktiske etik – Det etiske Landskab – som vi anbefaler, fungerer som etisk fundament - og ramme - for pårørendepolitikken. Det etiske Landskab sætter *dels* en dilemmaorienteret retning på pårørendepolitikken: Pårørendesamarbejdet ér dilemmafyldt; der er mange forskellige interesser og hensyn i spil. Den praktiske etik kan bidrage som redskab til at skabe bevidsthed om forskellighederne – og være undersøgende på dem.

Arbejdsgruppen afprøver på workshoppen dilemmaredskabet ift. konkret dilemma, der relaterer til en pårørendeproblematik.

Det etiske Landskab består af 3 etikker – 3 forskellige holdningsperspektiver

- **NÆRHEDSETIK**
  - Fokus på omsorg for sårbarhed, empati, meningsfuldhed, nærvær og tryk-

- **PLIGTETIK**
  - Fokus på fag-faglighed, jura, procedurer, oplysning og retssikkerhed
- **KONSEKVENSETIK**
  - Fokus på effekt, resultater, hensyn til helheden, fordeling af ressourcer

Med Det etiske Landskab får vi en etisk horisont at udvikle politikken ud fra. De tre etikker tydeliggør 3 forskellige holdningsperspektiver – 3 forskellige holdninger til, hvad 'det gode' og 'det værdifulde' er. Mhp at udvikle en kvalificeret og professionel pårørendepolitik, er det vigtigt at den netop indeholder en god etik-balance. En etik-balance, der er i overensstemmelse med det aktuelle gældende velfærdsparadigme.

Med andre ord: Pårørendepolitikken skal hænge troværdigt sammen med kommunens øvrige politikker, og den skal afspejle det aktuelle velfærdsparadigme, som alle medarbejdere og ledere er forpligtet på: Den professionelle rolle i dag er – overvejende - at bidrage til at øge borgerens selvstændiggørelse, autonomi og mestringsmuligheder. Velfærdsparadigmet afspejler netop en særlig etisk kant. Denne etiske kant er medarbejdere og ledelse forpligtet på. Den vil arbejdsgruppen blive introduceret til på workshopen.

//Fase 3 Fokusgruppeinterviews

(Ressourceforbrug: 4 interviews à 1,5 t. med 5-6 i hver gr. Etikos-konsulent interviewer)

- Et fokusgruppeinterview med en gruppe af pårørende
- Et fokusgruppeinterview med en gruppe af medarbejdere
- Et fokusgruppeinterview med en gruppe af borgere
- Et fokusgruppeinterview med det politiske udvalg

Mål

- At få indsigt i, hvad de forskellige parter lægger særligt vægt på i det gode samarbejde
- At få indsigt i, hvor de oplever dilemmaer og udfordringer i samarbejdet

Det er et bevidst valg, at grupperne ikke er blandede. Målet er at få hørt de forskellige parter hver for sig ift., hvad de særligt lægger vægt på og finder vigtigt i samarbejdet. OG hvad de oplever som dilemmafyldt. Målet er ikke at få indblik i dynamikken mellem parterne; hvis grupperne bliver blandede, vil deres udsagn med stor sandsynlighed blive påvirket af hinanden. Måske holder man som borger noget vigtigt tilbage, hvis en pårørende også er med i gruppen.

//Fase 4 Opsamling på inputs fra de 4 fokusgruppeinterviews

(Ressourceforbrug: 6 t. til Etikos-konsulent og x antal t. til intern chefkonsulent)

Den interne chefkonsulent transskriberer de 3 fokusgruppeinterviews og samler hovedpointer, som skal kunne præsenteres for arbejdsgruppen på næste workshop.

Etikoskonsulenten står for den del af det skriftlige arbejde, hvor det handler om at spotte og fremhæve dilemmavinklen - samt komme med forslag til design for politikken (Herunder forslag ift. bærende de fokusområder).

Der arrangeres et møde mellem Etikos-konsulent og intern chefkonsulent ift. evt. koordinering, sparring eller andet.

//Fase 5 Workshop 2 for arbejdsgruppen

(Ressourceforbrug: 3,5 t.)

Her præsenteres arbejdsgruppen for hovedpunkter og de vigtigste inputs fra de 4 interviews. Et lille kulturspejl for hver gruppe tegnes op.

Etikos-konsulenten præsenterer forslag til politikkens design og fokusområder. I dialog med arbejdsgruppen udvælges fokusområder for politikken: Hvilke fokusområder eller temaer skal 'bære' eller strukturere politikken? Det kunne være temaer som: *'forventningsafstemning'*, *'borgerens selvbestemmelse'*, *'respekt for forskelligheder'*, *'åbenhed i dialogen'* *'tavshedspligt og fortrolighed'*. Dette er blot tænkte muligheder.

Vi bruger Det etiske Landskab til at skabe refleksion og bevidsthed om balancen i politikken: Hvad får vi sammen øje på – ud fra det, der bliver sagt i de 4 interviews? Hvilke budskaber hæfter vi os ved? Ethiske tendenser eller mønstre? Hvilken etisk balance ser vi? Hvad skal vi på den baggrund være særligt opmærksomme på i formuleringen af politikken?

//Fase 6 Pårørendepolitikken skrives - et afsnit lades åbent

(Ressourceforbrug: 10 t. til Etikos-konsulent og x antal t. til intern chefkonsulent)

Politikken skrives, bygget op omkring de bærende fokusområder. Etikoskonsulenten er den primære 'skriver' og er i tæt dialog med intern konsulent. Et afsnit lades åbent mhp at der efter den fælles dialogaften skal tilføjes ideer og inputs fra deltagerne ift. hvordan det gode samarbejde mere konkret kan udmønte sig.

//Fase 7 Dialogaften for borgere, pårørende, medarbejdere, ledelse, politikere og konsulenter

(Ressourceforbrug: 3 t. – faciliteres af Etikos-konsulent)

Pårørendepolitikken præsenteres. Deltagerne kommer med inputs til hvordan de ser, det gode samarbejde helt konkret kan udmøntes. Hvordan kan samarbejdet yderligere styrkes fremadrettet? Ideer og forslag; det handler om at få en bredere inddragelse af både pårørende, borgere og medarbejdere.

På denne dialogaften anbefales, at der også deltager en juridisk konsulent fra kommunen. Der kan komme forslag, hvor det kan virke rigtig professionelt og godt, at der er én, som kan sige noget ift. lovgivning, hvis der opstår tvivl.

Vi præsenterer Det etiske Landskab som fælles ramme – for at tydeliggøre, at vi er optaget af etisk balance og af dilemmatilgangen i pårørendepolitikken.

Efter denne dialogaften skrives den endelige udgave af pårørendepolitikken af Etikos-konsulent i tæt sparring med intern konsulent. Evt. sættes møde op mellem konsulenter og Yelva. Så der gives endeligt grønt lys til at sætte punktum.

Nedenunder følger konkret udspil til proces- og datoplan samt prisoversigt

//UDSPIL IFT. TIDSPLAN

UGE 34 ELLER 36 (21/8 el. 4/9): Planlægningsmøde – direktør og konsulenter

UGE 37 (8/9): Workshop 1 (Formiddag – f.eks. kl. 9.30-13.00)

UGE 38/39 (16/9 og 18/9 – evt. 23/9): De 4 fokusgruppeinterviews: 2 stk. pr dag

UGE 39/40/41: Transskribering af interviews (Intern konsulent)

UGE 40 (1/10 eller 2/10): Møde Etikos og intern konsulent (Opfølgning og afstemning ift. transskribering af interviews)

UGE 42: Skrivearbejde Etikos-konsulent

UGE 43 (20/10 el. 21/10): Workshop 2

Uge 45: Skriveproces Etikos-konsulent

Uge 49 (30/11 eller 1/12): Fælles dialogaften

Uge 50: Møde Etikos, intern konsulent og direktør – den endelige afstemning

De bedste hilsner
Lene, Etikos

//PRISOVERSIGT

Planlægningsmøde à 2 t. <i>(Justering og detailafstemning ud fra projektbeskrivelsen)</i>	kr. 2.700
2 workshops for arbejdsgruppen à 3,5 t. <i>(à kr. 11.500)</i>	kr. 23.000
4 fokusgruppeinterviews à 1,5 t. <i>(4 stk. à kr. 5000)</i>	kr. 20.000
Dialogaften à 3 t.	kr. 11.000

16 timer skr. formulering (à kr. 1450)	kr. 23.200
4 timer projektstyring, sparring, møde med konsulent (à kr. 1450)	kr. 5.800
Kørsel //Estimeret 7 gange transport (à kr. 950)	kr. 6.650
Etikredskaber: Etikkit og kommunikationsspejle (Uden beregning)	kr. 0
I alt	kr. 92.350
Jeres pris	kr. 86.500
Prisen er eks moms	

